

Examen in het veld

In de rubriek 'Over de schouder van' kijken we mee bij werk of een (productie)proces in de periferie van de akkerbouw. Deze keer het examen van een aardappelselectie cursus van de NAK.

Virus- en bacterieziekten laten zich deze weken zien. Hét moment voor het examen van de aardappelselectie cursus van de Nederlandse Algemene Keuringsdienst (NAK). 28 Selecteurs-in-spé duiken in de aardappelen.

Woensdagochtend, 9.00 uur, het proefveld van de Nederlandse Algemene Keuringsdienst (NAK) in Emmeloord. Fred Wijma, teamleider bij de Keuringsdienst, verwelkomt de eerste twee van 28 cursisten die vandaag hun proeve van bekwaamheid afleggen op het gebied van aardappelselectie. Hij geeft beiden een groen formulier. „De rassen vullen jullie bovenaan op het papier in. Informatie over de vermenig, bacterie- of virusziekten zet je daaronder.” Wijma wenst ze veel succes. Turend op hun formulier stiefelen ze naar de aardappelrijen. Pffff, dit wordt een hele klus.

Elk volgend kwartier stappen telkens twee kandidaten het veld op. Wijma vertelt dat de examenkandidaten een flinke dobber wacht. „Tussen de rijen zitten secundair besmette aardappelplanten, pootgoed dat reeds ziek de grond in

is gegaan.” De selecteurs-in-spé beginnen goed voorbereid aan het examen. „Afgelopen winter leerden zij tijdens twee theoriédagen over symptomen aan een zieke knol, verspreiding van virussen en bacterieziekten. Ook leerden ze hoe een pootgoedteler met deze ziekten om moet gaan.” De afgelopen maanden konden de cursisten het geleerde in praktijk brengen en oefenen op het proefveld van de NAK. Daar staan namelijk enkele rijen met daarin tal van zieke planten. Bordjes bij de rijen maken duidelijk welke ziekte in het spel is.

René Terhagen uit Rietmolen heeft al flink wat aantekeningen gemaakt op zijn formulier. Nu loopt hij al speurend langs een rij Spunta's. Terhagen torst een opengeklapte paraplu met zich mee. „In de schaduw herken ik de aantastingen in de bladeren veel gemakkelijker én beter.” De kandidaten die geen paraplu mee hebben, lopen van de zon af. „Het valt niet mee om de besmettingen te herkennen”, verzucht één van hen.

Taaie klus

Het selecteren van de zieke planten vraagt zichtbaar een flinke inspanning. De kandidaten lopen druk turend, voelend en schrijvend rond. Regelmatig wordt met het hoofd geschud. Wijma kijkt van een afstandje toe. Hij weet maar al te goed wat de kandidaten voor de kiezen krijgen. „Een lichte besmetting met

bijvoorbeeld bont is moeilijk te herkennen. Zeker wanneer een plant juist de symptomen van bont, de diepe nerven, begint te vertonen. Een ander probleem is dat sommige rassen – Aveka bijvoorbeeld – soms symptoomloos zijn. Door het diepnervige blad laat het moeilijk de symptomen van virussen zien.”

Wijma is blij dat maar liefst 28 cursisten examen doen. De specialist vindt dat er te weinig goede selecteurs zijn. „Het gevaar is dat de kwaliteit van het pootgoed daardoor kan afnemen.” Opvallend is dat slechts een klein deel van de examenkandidaten aardappelteler is. „Door schaalvergroting in de pootgoedteelt wordt het selecteren steeds meer uitgevoerd door externen. Dat zie je ook bij deze cursus: het merendeel van de mannen is geen teler.” Twee mannen stappen uit het veld, het groene formulier opgerold in de hand. Het zijn Maarten de Laak en Jordi Wesselink. Ze hebben individueel de vijf rassen – Bildtstar, Spunta, Désirée, Bintje en Nicola – geselecteerd. Het formulier wordt ingeleverd bij teamleider Wijma. „Het viel me vies tegen”, laat Wesselink weten. De Laak knikt: „Je blijft hier bij elke plant staan. Gewoon over een aardappelveld lopen en selecteren is veel makkelijker.”

Enkele dagen later valt de uitslag van het examen in de bus. Van de 28 kandidaten slaagden er 26. De andere twee mogen het nog eens proberen.

HET EXAMEN AARDAPPELSELECTIECURSUS IN ZES STAPPEN:

Copyright foto